

ISSUE
Nº67

EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

6TH INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
CONFERENCE

GLOBAL DIRECTIONS
IN SCIENTIFIC RESEARCH
AND TECHNOLOGICAL
DEVELOPMENT

DECEMBER 22-24, 2025, VALENCIA, SPAIN

**EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE**

Proceedings of the 6th International Scientific
and Practical Conference
**"Global Directions in Scientific Research and
Technological Development"**
December 22-24, 2025
Valencia, Spain

Collection of Scientific Papers

Valencia, 2025

UDC 01.1

Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 6th International Scientific and Practical Conference «Global Directions in Scientific Research and Technological Development» (December 22-24, 2025, Valencia, Spain). European Open Science Space, 2025. 499 p.

ISBN 979-8-89704-955-4 (series)

DOI 10.70286/EOSS-22.12.2025

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The conference is registered in the database of scientific and technical events of UkrISTEI to be held on the territory of Ukraine (Certificate №576 dated 16.06.2025).

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

ISBN 979-8-89704-955-4 (series)

<i>Mammadova Kh.</i> TURKISH–AZERBAIJANI LITERARY TRANSLATION IN NAKHCHIVAN.....	380
<i>Шуфрич В., Шевцова І.</i> РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЗАСОБАМИ АДАПТОВАНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ В ЗАКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ.....	384
<i>Шестакова С.</i> ПОТЕНЦІАЛ І ВИКЛИКИ ІНТЕГРАЦІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАВЧАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	389
<i>Bozhynska M., Grynyova M.</i> TEACHER PROFESSIONAL COMPETENCE AS A FACTOR IN EFFECTIVE IMPLEMENTATION OF FORMATIVE ASSESSMENT IN AN INTEGRATED SCIENCE COURSE.....	392
<i>Третьак О., Томилович І.</i> ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	397
<i>Козак Б.І., Кокарча Ю.А.</i> АРГУМЕНТАЦІЯ В ПУБЛІЧНОМУ МОВЛЕННІ ЯК ОСНОВА ПЕРЕКОНЛИВОСТІ ОРАТОРА.....	402
<i>Sultanbekova S.A., Ayazhan A.</i> COMPARATIVE PRAGMALINGUISTIC ANALYSIS OF NEWS DISCOURSE ON SOCIAL MEDIA: SEMANTIC STRATEGIES AND DISCURSIVE PRACTICES IN ENGLISH AND KAZAKH.....	404
<i>Кріпак Р.О., Дубовик С.О.</i> РОЛЬ ЗНАНЬ З АВТОМОБІЛЬНОЇ ТЕХНІКИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОФІЦЕРІВ ЮРИДИЧНОЇ СЛУЖБИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	416
<i>Заморока В.В.</i> СУЧАСНІ ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	427
<i>Кінащук А.В.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ЗІСТАВНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ РОЗВІДОК НА ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ СИНТАКСИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ У СПОРІДНЕНИХ ТА НЕСПОРІДНЕНИХ МОВАХ.....	433

8. Semeniuk, O. M. Formative Assessment in Competency-Based Learning. Kyiv: New Ukrainian School, 2020. 148 p.
9. Striuk, M. I., Oliinyk, T. I. Digital Educational Platforms: Opportunities, Advantages, and Challenges. Kyiv: UkrINTEI, 2021. 210 p.
10. Khutorskoy, A. V. Pedagogical Competence: Theory and Technologies. Saint Petersburg: Piter, 2020. 288 p.
11. Shcherbak, I. V. The Use of Digital Tools for Formative Assessment in School Education. Educational Discourse, 2022, No. 1, pp. 45–57.
12. Hattie, J., Timperley, H. The Power of Feedback. Review of Educational Research, 2017, Vol. 77(1), pp. 81–112.
13. Nicol, D., Macfarlane-Dick, D. Formative Assessment and Self-Regulated Learning: A Model and Seven Principles of Good Feedback Practice. Studies in Higher Education, 2018, Vol. 31(2), pp. 199–218.
14. Black, P., Wiliam, D. Assessment for Learning in the Classroom. London: Bloomsbury, 2018. 186 p.
15. Graham, C. R. Blended Learning Systems: Definition, Models, and Current Trends. San Francisco: Jossey-Bass, 2020. 310 p.

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Третяк Оксана

к.пед.н., доцент

Томилович Іванна

здобувач вищої освіти магістерського рівня

Кафедра педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти

Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Сучасні вимоги, щодо реалізації основного права на освіту осіб з особливими освітніми потребами, які стоять перед закладами освіти різних рівнів спонукають заклади освіти створити інклюзивне освітнє середовище, спрямоване на забезпечення рівноправного доступу всіх учасників до освітнього процесу, вирішення проблем їх соціалізації, інтеграції та адаптації в соціумі, формування толерантного суспільства тощо.

У психолого-педагогічній науці й практиці поняття «освітнє середовище» є ключовим у процесі вивчення питань навчання й виховання.

В педагогічній науці поняття «освітнє середовище» трактується як «сукупність умов, що впливають на формування й функціонування особистості в суспільстві, на її предметно-просторове оточення, здібності, потреби, інтереси і свідомість» [4].

Під освітнім середовищем розуміють підсистему історично сформованого соціокультурного середовища та спеціально організованих педагогічних умов, в яких відбувається розвиток особистості дитини. Відтак, освітнє середовище є осередком надання якісних освітніх послуг відповідно до освітніх можливостей з метою ефективного саморозвитку його суб'єктів.

Вивчаючи проблему інклюзивної освіти, поняття освітнього середовища набуває неабиякої актуальності, оскільки включення дитини з особливими освітніми потребами в заклад загальної середньої освіти висуває нові вимоги й критерії до його організації.

Проблема інклюзивного освітнього середовища розкрита у працях багатьох науковців, зокрема В.Бондаря, Г.Груць, В.Засенка, В.Коваленка, А.Колупасової, О.Нагорної, І.Садової, Н.Тарнавської та ін.

Інклюзивне освітнє середовище в Законі України «Про освіту» трактується як «сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей» [3].

Дослідник В. Коваленко під інклюзивним освітнім середовищем розуміє систему корекційного впливу на розвиток учнів з особливими освітніми потребами завдяки створенню спеціальних умов, а саме: організаційних, просторово-предметних, психодидактичних, соціальних; які сприяють збереженню їх здоров'я й формуванню особистості як цілісної структури та таких її компонентів як пізнавальні процеси й емоційно-вольова сфера, досвід (знання, уміння, навички, звички), потреби, інтереси, цілі та мотиви [4].

На основі досліджень Г.Груць, освітнє середовище розглядається як система впливів та умов формування особистості відповідно до певного зразка, можливості для її розвитку, що містяться в соціальному й просторово-предметному оточенні [2].

Натомість Г.Груць наголошує на ознаках інклюзивного освітнього середовища, а саме:

- спланований та організований безпечний простір для взаємодії учасників освітнього процесу;
- сприятливий соціальний, морально-психологічний та емоційний клімат;
- естетичне оформлення освітнього середовища;
- створення умов, які забезпечать ефективну співпрацю здобувачів освіти, можливість надати допомогу один одному з метою досягнення позитивних результатів;
- педагогічна підтримка, прийняття і захист кожного здобувача освіти [2].

Питання створення інклюзивного освітнього середовища знаходить своє відображення в працях багатьох науковців. Так, за Ю. Бойчуком, створення інклюзивного освітнього середовища має сприяти успішному навчанню й вихованню учнів, відповідати їхнім потребам та можливостям незалежно від порушення й здатності до засвоєння знань [1]. На думку Л.Талдонової,

створення інклюзивного освітнього середовища в закладах освіти потребує розробки адаптованих та модифікованих освітніх програм, архітектурне перетворення та наявність спеціального матеріально-технічного забезпечення [7]. Дослідниця І. Малишевська вважає, що ключовим в інклюзивному освітньому процесі виступають не вимоги, а технологія, яка базується на педагогічних відносинах, а саме соціальна адаптація та інтеграція здобувачів освіти в умовах гуманності та на основі доступності освіти [6].

Натомість, В. Козуля, розкриваючи питання створення інклюзивного освітнього середовища наголошує, що воно має бути сприятливим «для навчання та всебічного розвитку дітей, підлітків, молоді – як здорових, так і з особливими освітніми потребами» [5].

Водночас, досліджуючи інклюзивну компетентність педагога, В. Товстоган, Т. Цегельник, А. Шевченко стверджують, що якісна побудова інклюзивного освітнього середовища обумовлена рівнем інклюзивної компетентності педагога, загальнофаховим рівнем його професійної підготовки, що виступає запорукою якості організації освітнього процесу в закладі освіти. Узагальнивши різні погляди науковців, автори розглядають інклюзивне освітнє середовище як таке, що забезпечує рівні можливості для всіх учнів, незалежно від їхніх фізичних, психологічних, соціальних чи інших особливостей та спрямоване на створення таких умов, які дають змогу кожному учаснику освітнього процесу бути активним його суб'єктом та розвиватися відповідно до індивідуальних здібностей та потреб [8].

Таким чином, створення інклюзивного освітнього середовища має ґрунтуватися на загальних принципах інклюзії, враховувати об'єктивні й суб'єктивні чинники ефективного розвитку в рамках відкритої соціально-педагогічної системи, дотримуватися поставленої мети, реалізованої змістом інклюзивного навчання, впроваджувати інноваційні технології для організації освітнього процесу в умовах інклюзії. Інклюзивне освітнє середовище передбачає злиття двох систем освіти (заклади загальної освіти та заклади спеціальної освіти) з метою використання кращих практик та ефективних методик кожної з них.

Саме тому, в основі процесу формування інклюзивного освітнього середовища лежить загальний принцип, що виключає будь-яку дискримінацію, передбачає доступність освіти та пристосування її до різних потреб усіх дітей. Крім того, повинні створюватися особливі умови для повноцінного навчання і доступу до освіти дітей з особливими освітніми потребами. Ефективне інклюзивне освітнє середовище передбачає, перш за все, відмову від стереотипних поглядів на суб'єкти навчання, освітній процес; формування атмосфери, заснованої на ідеях інклюзії; партнерську взаємодію; віру в кожного. Це в свою чергу сприяє успішній соціалізації всіх учнів; формуванню толерантного відношення один до одного; реалізації ситуації успіху, яка

дозволяє проявитися кожному і бачити сильні сторони дитини з особливими освітніми потребами.

Очевидно, що навчання в умовах інклюзивного освітнього середовища є інноваційною технологією, яка базується на педагогіці відносин, а не вимог; основоположними для неї є: соціальна адаптація дитини на кожному віковому етапі розвитку; природовідповідність освітніх задач, методів, методик як можливостям дитини, так і загальній логіці розвитку; розвиток інформаційної культури, комунікативних компетенцій, умінь взаємодіяти з іншими людьми; створення безбар'єрного освітнього середовища на лише фізичного, а й психологічного.

В дослідженнях багатьох науковців спостерігаємо цінні і водночас співзвучні висновки про те, що учні з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах, краще товаришують з однолітками, мають справжніх друзів. Особливо важливо це в ситуації, коли дитина з ООП відвідує школу в своєму районі, де зустрічається з друзями у вільний від уроків час, разом йдуть зі школи тощо. Тому відвідування дитиною з особливими освітніми потребами інклюзивного закладу освіти беззаперечно є позитивним і корисним. Відтак, думки про те, що інші діти отримують менш якісну освіту, або перебувають в некомфортних умовах освітнього середовища часто є некоректними і безпідставними.

Аналіз науково-методичних джерел дає можливість зробити узагальнення, що інклюзивне освітнє середовище є саме тим осередком, в якому створено комфортні, сприятливі умови для всіх його учасників:

- учні почуваються у безпеці, прийняті і почуті;
- надаються якісні освітні послуги всім, незалежно від особливостей розвитку;
- адаптований чи модифікований навчальний матеріал (за потреби);
- наявне необхідне матеріально-технічне забезпечення з урахуванням особливостей розвитку осіб з ООП;
- стимулювання позитивної мотивації і прагнення до професійного саморозвитку педагогів;
- доступність освітнього процесу;
- активна участь батьків і громадських організацій в освітній діяльності.

Вищезазначене дає підстави представити переваги інклюзії в освіті для дітей з особливими освітніми потребами, зокрема:

- створення інклюзивного освітнього середовища дає можливість дітям з особливими освітніми потребами на високому рівні реалізувати соціальну взаємодію з нормотиповими дітьми;
- інклюзивне освітнє середовище спонукає до підвищення соціальної компетентності та вдосконалення комунікативних навичок дітей з відмінними здібностями;

– діти з особливими освітніми потребами навчаються за спеціальною освітньою програмою, яка спрямована на покращення академічних досягнень шляхом ефективного формування вмінь та навичок;

– групові форми роботи в інклюзивній освіті дозволяють посилити соціальне сприйняття дітей з відмінними здібностями. Під час роботи в малих групах діти навчаються співпрацювати, бачити перед собою людину, а не її проблему. Це сприяє усвідомленню того, що між ними та дітьми з особливими освітніми потребами є багато спільного;

– інклюзивне середовище найчастіше виступає тим середовищем, в якому зароджуються дружні стосунки між нормотиповими дітьми та їх однолітками з особливими освітніми потребами [2].

Відтак, на основі аналізу науково-педагогічної літератури щодо створення ефективного інклюзивного освітнього середовища, можемо виокремити ключові компоненти інклюзивного освітнього середовища в початковій школі, зокрема:

- інклюзивна компетентність педагогів;
- командний психолого-педагогічний супровід;
- індивідуальний підхід та курикулум;
- універсальний дизайн;
- інклюзивна культура, комунікація та сприятливий мікроклімат.

Найважливішим, на нашу думку, для ефективного створення інклюзивного освітнього середовища в початковій школі є любов до своєї справи, прийняття і підтримка учнів, створення позитивної атмосфери в колективі, створення ситуації успіху для кожного, в тому числі і для дитини з особливими освітніми потребами тощо. Тільки за умов комплексного підходу до проблеми, інклюзивна освіта в Україні буде ефективно розвиватися, а інклюзивне освітнє середовище стане для кожної особистості місцем особливої любові, підтримки і безпеки.

Список використаних джерел

1. Бойчук Ю.Д., Бородіна О.С., Микитюк О.М. Інклюзивна компетентність майбутнього вчителя основ здоров'я : монографія. Харків: ХНПУ, 2015. 117 с. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/20>
2. Груць Г. Особливості організації інклюзивного освітнього середовища в закладі загальної середньої освіти. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/27181/1/Gruc.pdf>
3. Закон України «Про освіту» від 28.09.2017 № 2145-УІІІ: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
4. Коваленко В. Є. Компоненти освітнього середовища як фактор емоційного розвитку розумово відсталих школярів. Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. 2012. Вип. 27, т. IX (42), додаток 1. С. 287–296.

5. Козуля В. Інклюзивне освітнє середовище: сутність та особливості. Молодь і ринок. 2020. № 5 (184). С. 131–136.
6. Малишевська І. Інклюзивне освітнє середовище: генеза поняття. Exceptional Child: Teaching & Upbringing. 2016. 79 (3). URL: <https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Aagd%3A6%3A23276214/detailv2?sid=ebsco%3Aplink%3Acrawler&id=ebsco%3Aagd%3A130406341>
7. Талдонова Л.О. Інклюзивне освітнє середовище. Теорія і практика сучасної психології. 2018. №6. С. 97–101. URL: http://tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/6_2018/20.pdf
8. Товстоган В., Цегельник Т., Шевченко А. Інклюзивна компетентність педагога як запорука якості організації освітнього процесу. Молодь і ринок. №10 (230), 2024. С. 61-65

АРГУМЕНТАЦІЯ В ПУБЛІЧНОМУ МОВЛЕННІ ЯК ОСНОВА ПЕРЕКОНЛИВОСТІ ОРАТОРА

Козак Б.І.

Ф-21д, 2 курс

Кокарча Ю.А.

канд. політ. наук, доцент

Публічне мовлення здавна розглядається як мистецтво впливу на свідомість аудиторії, у центрі якого перебуває аргументація. Ще в античній риторичній традиції переконання визначалося як результат поєднання логічного доведення, авторитету мовця та емоційного впливу. У сучасному комунікативному просторі, що характеризується інформаційним перенасиченням і конкуренцією смислів, роль аргументації істотно зростає, адже саме вона дозволяє оратору не лише викласти власну позицію, а й вибудувати для аудиторії зрозумілу систему аргументів, здатну впливати на процес сприйняття інформації.[3]

Аргументація в публічному мовленні має специфічну природу, оскільки вона завжди зорієнтована на конкретного адресата. На відміну від абстрактного логічного доказу, ораторський аргумент формується з урахуванням рівня підготовки слухачів, їхніх ціннісних орієнтирів, соціального досвіду та очікувань. Саме тому переконливість виступу залежить не лише від істинності аргументів, а й від здатності мовця адаптувати їх до особливостей аудиторії. У цьому контексті аргументація виконує комунікативну функцію, забезпечуючи контакт між оратором і слухачами та сприяючи активному залученню аудиторії до процесу сприйняття мовлення.[2]

Важливим чинником переконливості публічного мовлення є дотримання класичної риторичної тріади: логосу, етосу та пафосу. Логос забезпечує раціональне

Proceedings of the 6th International Scientific
and Practical Conference
"Global Directions in Scientific Research and Technological Development"
December 22-24, 2025
Valencia, Spain

Organizing committee may not agree with the authors' point of view.
Authors are responsible for the correctness of the papers' text.

Contact details of the organizing committee:

European Open Science Space
E-mail: info@eoss-conf.com
URL: <https://www.eoss-conf.com/>

